«Тайынша агробизнес колледжі» КММ
КГУ «Тайыншинский колледж агробизнеса»

Бекітемін/Утверждаю
Колледж директоры/Директор колледжа
____________Д.Е.Ташетов

"___"______2021 ж .

«Кәсіби қазақ тілі» пәні бойынша
жұмыс оқу бағдарламасы

Рабочая учебная программа
по дисциплине **«Профессиональный казахский язык»**

Жаратылыстану-математика бағыты/
Естественно-математическое направление

Оқыту нысаны: күндізгі негізгі орта білім беру негізінде
Форма обучения: очная на базе основногосреднего образования

Жалпысағат саны __**34**__, кредиттер __
Общее количество часов, кредитов

Әзірлеуші
Разработчик____________ ___**К.Х. Жунусова**_
(подпись) Ф.И.О. (при наличии)

Циклдік әдістемелік комиссиясының
отырысында карастырылды/
Рассмотрена и одобрена на заседании
цикловой методической комиссии
Протокол №1 от "31" 08 2021г.
Председатель
____________ ____________
(подпись) Ф.И.О

Пәнді оқудың түсіндірме жазбасы

Мақсаты:

«Кәсіби қазақ тілі» пәнінің мақсаты- мемлекеттік тілде жұмысқа байланысты терминдерді нормативтік талаптарын, оны ұйымдастыру, дайындаудың негізгі ережелерін зерделеу.

Бәсекеге қабілетті мамандарды дайындауда «Кәсіби қазақ тілі» пәнінің Қазақстан Республикасының мемелкеттік тілі-кәсіби қазақ тілін жетілдіруде және қазақ тілінің мәртебесін көтеруде тілге байланысты кейбір мәселелердің шешімін табуда маңызы зор.

Кәсіби қазақ тілі қоғам өмірінде үлкен қызмет атқарады. Кәсіби қазақ тілі саяси, тарихи, құқықтық экономиканы дамытуда маңызы өте зор. Мемлекет, республика, қала, кәсіпорын, ұйым, мекеме тарихын жазғанда кәсіби қазақ тілі ақпараттың табылмас қайнар көзі бола алады. Құжаттар фактілерді, оқиғаларды, қоғам өмірінің құбылыстарын дәлелдейтін айғақ қызметін де атқарады.

Білім алушылар меңгеруі тиіс базалық құзыреттіліктер
Обучающиеся должны обладать следующими базовыми компетенциями:
БҚ-Мемлекеттік ресми және шетел тілдерін меңгеру
Біледі: мемлекеттік ресми және шетел тілдерін еңбек мәдениетін және қызмет этикасын;
Меңгереді: коммерциялық серіктестердің қызметтік құжаттарын сөздікпен аударуды; қызметтік хаттарды мемлекеттік тілде құрастыруды;
Дағдыланады: Ақпараттық құжаттамалардың мағынасын мемлекеттік тілде ашуды;
Құзыретті: Іс қағаздарын талаптарға сәйкес мемлекеттік тілде жүргізуге.

Білім алушылар келесі кәсіптік құзыреттіліктерін меңгерулері тиіс:
- ***Ақпараттық-анықтамалық және ұйымдық –өкімдік құжаттау материалдарын жүргізу талаптарын;***

Біледі: Мемлекеттік тілдегі іс- қағаздарының тілі және оның мамандыққа байланысты лексикасын, фразеологиялық құрылымы, терминдерін; мемлекеттік тілдегі кеңселік және іскерлік іс қағаздарының құрылымын, деректемелерін; ақпараттық-анықтамалық және ұйымдық-өкімдік құжаттар түрлерін; мінездемені беру мақсаты мен түрлерін; еңбек келісімінің құрылымы мен мазмұнын; мөр соғылатын, тіркелетін, бекітілетін құжаттардың түрлерін;
Меңгереді: Мемлекеттік тілде құжат айналымын ұйымдастыруды, мемлекеттік тілде хат-хабарларды ресімдеуді; қызметтік және аттестациялық мінездемені құрастыруды; мұрағатқа құжаттарды әзірлеуді және жоюға арналған құжаттарды іріктеуді; мемлекеттік тілде хаттама жазуды; өндірістік мәселелер және жеке құрам бойынша құжаттарды ресімдеуді;
Дағдыланады: Іскерлік хаттарды мемлекеттік тілде толтыруға және ресімдеуге; мемлекеттік тілде баяндаухат, жеделхат, телефонхат жөнелтуге;
Құзыретті: Іскерлік хаттарды мемлекеттік тілде толтыруға және ресімдеуге; мемлекеттік тілде баяндаухат, жеделхат, телефонхат жөнелтуге.

Білім алушылар арнайы құзыреттіліктерін меңгерулері тиіс:
- ***Іс қағаздарын жүргізу мен мұрағаттану аясындағы нормативтік-әдістемелік құжаттармен жұмыс жүргізу талаптарын***

Біледі: Мемлекеттік тілде іс қағаздарын жүргізудің нормативтік базасын; құжат ұғымы мен функциясын, мекемелер мен кәсіпорындарда іс қағаздарын мемлекеттік тілде жүргізудің талаптарын; мемлекеттік тілде құжаттарды дайындау және ресімдеудің жалпы ережелерін;

Меңгереді: мемлекеттік тілде іс қағаздарын жүргізу бойынша нормативтік әдістемелік материалдарды басшылыққа алып ұйымдастыруды;
Дағдыланады: іс қағаздарын жүргізу мен мұрағаттану аясындағы нормативтік-әдістемелік құжаттармен мемлекеттік тілде жұмыс жүргізу талаптарын;
Құзыретті: «Кәсіби қазақ тілін жүргізу туралы» нұсқауы бойынша, халықаралық құжат дайындау ережесіне сәйкес орындаушылардың мемлекеттік тілде құжатты құрастыруын, ресімдеуін және кемшіліктерін қарауға.

Распределение часов по семестрам

Дисциплина/ код и наименование модуля	Всего часов в модуле	1 курс		2 курс		3 курс	
		1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр
1	2	3	4	5	6	7	8
ООД0 1.1 Кәсіби қазақ тілі	34	10	24				
Всего:	**34**	**10**	**24**				
Итого на обучение по дисциплине/ модулю	**34**	**10**	**24**				

Жұмыс оқу бағдарламасының мазмұны

№	Разделы/результаты обучения	Темы / критерии оценки	Барлық сағат саны	Ішінде			Сабақтың түрі	Бағалау түрі
				Теориялық	Лабараториялық	Өндірісте оқыту		
1		**Тақырып 1.Амандасу және қоштасу** қоғам құндылығы – халықтың тілі, мәдениеті, салт-дәстүрі. Орфографиялық норма. Сөйлеу тілі **Бағалау критерийлері:** 1) Мәтіндегі негізгі ойды анықтау, көтерілген мәселеге баға беріп, мәліметтер мен пікірлерді өңдеу 2) Мәтін үзінділері бойынша өз біліміне сүйеніп тақырыпты жалғастыру; 3) Мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу;	**34**	**34**				Білімін тексеру
		Тақырып 2. Танысу. Ұлттық руханиятымыздың өзегі – тіл. Әдеби тіл. Дауысты дыбыстардың жазылуы **Бағалау критерийлері:** 1) Мәтіндегі негізгі ойды анықтау, көтерілген мәселеге баға беріп, мәліметтер мен пікірлерді өңдеу 2) Мәтін үзінділері бойынша өз біліміне сүйеніп тақырыпты жалғастыру; 3) Мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу; 4) Тыңдалым материалы бойынша сұрақтар құрастыру және бағалау; 5) Сөйлеу мәдениетін қолдану.					Аралас сабақ	«Жалпы сұрақ» техникасы

		Тақырып 3. Өтініш,кешірім сұрау қазақ халқының салт-дәстүрлері. Қолөнер – сырлы өнер. Әдеби тіл. Дауыссыз дыбыстардың жазылуы. Бірге және бөлек жазылатын сөздер **Бағалау критерийлері:** 1) Мәтіндегі негізгі ойды анықтау, көтерілген мәселеге баға беріп, мәліметтер мен пікірлерді өңдеу 2) Мәтін үзінділері бойынша өз біліміне сүйеніп тақырыпты жалғастыру; 3) Мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу; 4) Тыңдалым материалы бойынша сұрақтар құрастыру және бағалау; 5) Сөйлеу мәдениетін қолдану.						Сұрақ-жауап
		Тақырып 4. Ризашылық білдіру .Құттықтау Дефис арқылы жазылатын сөздер. Бас әріппен жазылатын сөздер. Тасымал **Бағалау критерийлері:** 1) Мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу; 2) Тыңдалым материалы бойынша сұрақтар құрастыру және бағалау; 3) Сөйлеу мәдениетін қолдану. **Тақырып 5**.Мамандық атаулары.Сөз мәдениетінің адам қарым- қатынасындағы орны. Сөйлеу шеберлігі және тіл мәдениеті. Ауызекі сөйлеу стилі. Шылау және одағай сөздердің жазылуы. Қосымшалардың жазылуы **Бағалау критерийлері:** 1) Мәнмәтін бойынша тілдік бірліктерді орфографиялық нормаға сай жазу; 2) Тыңдалым материалы бойынша сұрақтар құрастыру және бағалау; 3) Сөйлеу мәдениетін қолдану.						Білімділік және шығармашылық қабілет: мәтіндер жазу

		Тақырып 6. . Біздің колледж. Сөз дәлдігі **Бағалау критерийлері:** 1) Мәтінде көтерілген мәселеге автор мен оқырманның қарым - қатынасын ескере отырып, сұрақтарды құрастыру 2) Әртүрлі графиктік мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, шартты белгі) мәліметтерді талдайды, негізгі үрдістерді анықтау; 3) Жазба жұмысын абзац пен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп жазу; 4) Логикалық және стильдік түзетулер енгізу, редакциялау. **Тақырып 7.** Мамандығым - мақтанышым.. Сөз дәлдігі **Бағалау критерийлері:** 1) Жазба жұмысын абзац пен бөліктерге бөлу, ойын (ақпарат, идея) дұрыс жүйелеп жазу; 2) Логикалық және стильдік түзетулер енгізу, редакциялау **Тақырып 8.** Азық – түлік,жеміс –жидек,көкөніс атаулары. Сөз дәлдігі **Бағалау критерийлері:** 1) Мәтінде көтерілген мәселеге автор мен оқырманның қарым - қатынасын ескере отырып, сұрақтарды құрастыру 2) Әртүрлі графиктік мәтіндердегі (кесте, диаграмма, сызба, шартты белгі) мәліметтерді талдайды, негізгі үрдістерді анықтау; **Тақырып 9.** Дүкенде.Базарда Тілдік норма. Ауызша стиль **Бағалау критерийлері:** 1) Берілген мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату. 2)Мәтіннің мақсатты аудиторияға сәйкес қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін							

		салыстыра талдау. 3) Ғылыми - көпшілік стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолдану, интервью жазу; **Тақырып 10.** Асханада. Сөзжасамдық тәсілдер **Бағалау критерийлері:** 1)Мәтіндерге салыстырмалы талдау жасау; 2) Әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу; 3) Сөзжасамдық және синтаксистік нормаларды сақтау. **Тақырып 11.** Мейрамханада. Сөзжасамның аналитикалық тәсілі **Бағалау критерийлері:** 1) Берілген мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату. 2)Мәтіннің мақсатты аудиторияға сәйкес қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау. 3) Ғылыми - көпшілік стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолдану, интервью жазу; 4)Мәтіндерге салыстырмалы талдау жасау; 5) Әртүрлі ресурс көздерінен қажетті ақпарат алу; 6) Сөзжасамдық және синтаксистік нормаларды сақтау. **Тақырып 12.** Ізгі дәстүр. Сөзжасамның лексика-семантикалық тәсілі. Әдеби тілдің сөзжасамдық нормалары **Бағалау критерийлері:** 1) Берілген мәтіннің жанрлық ерекшелігін ажырату. 2)Мәтіннің мақсатты аудиторияға сәйкес қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін салыстыра талдау. 3) Ғылыми - көпшілік стильдің						

		жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолдану, интервью жазу; **Тақырып 13.** Дәстүрлер түрі. Дәстүрлер түрлері – қоғам байлығы. Адам өмірі және қоршаған орта. Тіркестердің мағыналық байланысы. Сөз тазалығы. Сөйлем мүшелерінің орын тәртібі. Көркем әдебиет стилі **Бағалау критерийлері:** 1) Әртүрлі стильдегі (ғылыми, ресми іс - қағаздар, публицистикалық, көркем әдебиет, ауызекі сөйлеу стилі) мәтіндердің тақырыбын, мақсатты аудиторияға сәйкес қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін салыстыру. 2)Синтаксистік нормаларды сақтау. **Тақырып 14.** Қазақ қонақжай халық. Мәтіндегі сөйлемдердің орын тәртібі **Бағалау критерийлері:** 1) Әртүрлі стильдегі (ғылыми, ресми іс - қағаздар, публицистикалық, көркем әдебиет, ауызекі сөйлеу стилі) мәтіндердің тақырыбын, мақсатты аудиторияға сәйкес қызметін, құрылымын, тілдік ерекшелігін салыстыру. 2)Синтаксистік нормаларды сақтау. **Тақырып 15.** Қазақ салт - дәстүрі. Киіз үй – ғажап сәулет туындысы. Таспен жазылған тарих. Тілдік жүйе және норма. Сөйлем және мәтін деңгейінде қойылатын тыныс белгілер (үтір,						

		сызықша, жақша, нүктелі үтір) **Бағалау критерийлері:** 1)БАҚ, энциклопедиялық, ғылыми - көпшілік, ғылыми еңбектерден деректерді ала білу, сілтеме жасау, 2) Қажетті клишелер мен лексикалық құрылымдарды қолданып, көтерілген мәселе бойынша өз ойын дәлелдеп эссе жазу: (аргументативті эссе); 3) Оқылым және тыңдалым материалдары бойынша түртіп жазудың (конспектілеудің) әртүрлі жолдарын меңгеру арқылы негізгі ақпаратты іріктеу; 4) Мәтіндерді түзету және редакциялау; 5)Орфографиялық және лексикалық норма талаптарын сақтау; 6) Сөйлем және мәтін деңгейінде тыныс белгілерін қолдану. **Тақырып 16.** Нәтиже сабақ. Сызықша. Бастауыш пен баяндауыштың арасына қойылатын сызықша. Ғылыми әдебиет тілінің сөз бедері **Бағалау критерийлері:** 1) Мәтіндерді түзетеді және редакциялау; 2)Орфографиялық және лексикалық норма талаптарын сақтау; 3) Сөйлем және мәтін деңгейінде тыныс белгілерін қолдану **Тақырып 17.** Қонақ шақыру. Қос нүкте **Бағалау критерийлері:** 1) Оқылым және тыңдалым материалдары бойынша түртіп жазудың (конспектілеудің) әртүрлі жолдарын меңгеру арқылы негізгі ақпаратты іріктеу;						

		Тақырып 18. Құттықтау хат. Әліпби. Тілдік бағдар **Бағалау критерийлері:** 1) Таза ғылыми стильді тілдік құралдар арқылы тану (терминдер, ұғымдар, шартты белгілер, синтаксистік құрылымы); 2) Таза ғылыми стильдегі тезис, аннотацияның жанрлық ерекшеліктерін талдау; 3) Грамматикалық, орфоэпиялық норманы сақтау. **Тақырып 19.** Қонақта отырғанда. Тілдік бағдар: Шешендік сөзге қойылатын талаптар **Бағалау критерийлері:** 1) Таза ғылыми стильді тілдік құралдар арқылы тану (терминдер, ұғымдар, шартты белгілер, синтаксистік құрылымы); 2) Таза ғылыми стильдегі тезис, аннотацияның жанрлық ерекшеліктерін талдау; 3) Грамматикалық, орфоэпиялық норманы сақтау. **Тақырып 20.** Дастархан басында өзін-өзі ұстау ережесі. Тілдік бағдар: Ғылыми стиль **Бағалау критерийлері:** 1) Таза ғылыми стильді тілдік құралдар арқылы тану (терминдер, ұғымдар, шартты белгілер, синтаксистік құрылымы); 2) Таза ғылыми стильдегі тезис, аннотацияның жанрлық ерекшеліктерін талдау; 3) Грамматикалық, орфоэпиялық норманы сақтау. **Тақырып 21.** Нәтиже сабақ. Тілдік бағдар: қайталау **Бағалау критерийлері:** 1) Мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі (дәріс) мақсатты аудиторияға арналған терминдер мен							

		ұғымдарды, тілдік оралымдарды қолдану; 2) Таза ғылыми стильдегі дәрістің құрылымы мен рәсімделуін біледі, жанрлық ерекшеліктерін түсіну; 3) Пунктуациялық норманы сақтау. **Тақырып 22.** Дастархан жаямыз. Дәйексөзге сілтеме жасау және пайдаланылған әдебиеттерді рәсімдеу талаптары **Бағалау критерийлері:** 1) Мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі (дәріс) мақсатты аудиторияға арналған терминдер мен ұғымдарды, тілдік оралымдарды қолдану; 2) Таза ғылыми стильдегі дәрістің құрылымы мен рәсімделуін біледі, жанрлық ерекшеліктерін түсіну; 3) Пунктуациялық норманы сақтау. **Тақырып 23.** Дастархан жаю әдебі. Тілдік бағдар: Сөзталас **Бағалау критерийлері:** 1) Коммуникативтік жағдаятқа сай көпшілік алдында тыңдаушыларға ықпал ете дұрыс, шешен сөйлеу; 2) Таза ғылыми стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, мақала, интервью жазу; 3)Сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану. **Тақырып 24.** Қазақтың ұлттық тағамдары. Тілдік бағдар: Дастархан басындағы әңгіме мен							

		оның тілдік ерекшеліктері **Бағалау критерийлері:** 1) Таза ғылыми стильдің жанрлық және стильдік ерекшеліктеріне сай тілдік құралдарды орынды қолданып, мақала, интервью жазу; 2)Сөйлеу ағымындағы интонацияның құрамдас бөліктері: әуен, әуез, тембр, қарқын, кідірісті сөйлеу мәнеріне сай қолдану. **Тақырып 25.** Негізгі тағамдар. Тілдік бағдар: Ауызша сөйлеудің, стильдің тілдік ерекшеліктері **Бағалау критерийлері:** 1)Мәтін үзінділері бойынша болжам жасау, тиісті ақпаратты анықтау; 2) Таза ғылыми стильдегі рецензияның құрылымы мен рәсімделуін білу, жанрлық ерекшеліктерін талдау; 3) Тыңдалым материалы бойынша сұрақтар құрастыру және бағалау; . **Тақырып 26.** Ет тағамдары. Бата,бата түрлері **Бағалау критерийлері:** 1) Мәтіннің стильдік ерекшелігін анықтау;. 2) Грамматикалық , орфоэпиялық нормаларды сақтау **Тақырып 27.** Ұн тағамдары. Тілдік бағдар: Әңгіме және «Дөңгелек үстел» **Бағалау критерийлері:** 1) Мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі (пікірталас) мақсатты аудиторияға арналған терминдер мен ұғымдарды, тілдік оралымдарды, мәтін үзінділерін						

		талдау; 2) Мәтін және мәтін үзінділері деңгейінде тыныс белгілерін қолдану; 3)Әдеби тіл нормаларын сақтау. **Тақырып 28 Сүт тағамдары**. Тілдік бағдар: Ой айқындылығы. Сөз дәлдігі **Бағалау критерийлері:** 1) Мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі (пікірталас) мақсатты аудиторияға арналған терминдер мен ұғымдарды, тілдік оралымдарды, мәтін үзінділерін талдау; 2) Мәтін және мәтін үзінділері деңгейінде тыныс белгілерін қолдану; 3)Әдеби тіл нормаларын сақтау **Тақырып 29.** Қосалқы тағамдар,сусындар. Тілдік бағдар: Пікірталас мәдениетіндегі сөз қолданыстар **Бағалау критерийлері:** 1) Мамандандырылған тар аядағы арнайы мәтіндердегі (пікірталас) мақсатты аудиторияға арналған терминдер мен ұғымдарды, тілдік оралымдарды, мәтін үзінділерін талдау; 2) Мәтін және мәтін үзінділері деңгейінде тыныс белгілерін қолдану; 3)Әдеби тіл нормаларын сақтау						
		Тақырып 30.Нәтиже сабақ.Өткен сабақтарға жалпы шолу. **Бағалау критерийлері: 1) «Жалпы сұрақ» техникасы 2)қайталау 3) тіл нормаларын сақтау**						Қортынды сабақ
		Тақырып 31. Іс қағаздары. Ресми құжаттармен таныстыру. 1) Термин мен кәсіби сөздерді ажырата білу 2)тыныс белгілерді дұрыс қолдана білу 3) ресми тіл нормаларын сақтау						

		Тақырып 32. Жеке құжаттар. Түрлері туралы мәлімет.1) жеке құжаттар туралы түсінігінің болуы,2) қандай құжаттар жататынын ажырата білу,3)Жазғанда тіл нормаларын сақтау						
		Тақырып 33. Еңбек қатынастарын құжаттау. Ресми іс қағаздары бойынша мәлімет беру.1)Мінездеме бөлімдерін анықтай білу,2) Арыз бен өтініш айырмашылығын ажырата білу,3) тіл нормасын сақтау						
		Тақырып 34. Қортынды сабақ. Қайталау.1) Білімдерін қортындылау, 2) Машық, дағдыларын тексеру 3) Бағалау	**34**	**34**				Қортынды сабақ